

ZNANSTVENO SREČANJE

GOZD in LES: Gozd prihodnosti

ponedeljek, 22. 5. 2023, od 10. do 14. ure v veliki dvorani Gozdarskega inštituta
Slovenije Večna pot 2, Ljubljana

22. maja bomo raziskovalne organizacije s področja gozdarstva, lesarstva in papirništva organizirale že trinajsto zaporedno srečanje Gozd in les. Ideja za to srečanje se je razvila iz dobrih izkušenj pri pripravi znanstvene monografije *Trajnostna raba lesa v kontekstu sonaravnega gospodarjenja z gozdovi*, ki sta jo leta 2009 v sodelovanju izdala Oddelek za lesarstvo BF in Gozdarski inštitut Slovenije. Presodili smo, da lahko le s skupnim nastopom znotraj gozdno-lesne proizvodne verige dosežemo raziskovalno-razvojni preboj. Rezultat sodelovanja je tudi skupna programska skupina, ki je začela delovati leta 2022 in edina povezuje celotno gozdno-lesno verigo. Eden izmed pomembnih namenov srečanja je ponuditi možnost mladim, še neuveljavljenim raziskovalcem na začetku raziskovalne poti, da predstavijo svoje delo.

Letošnje srečanje je namenjeno razmišljanju o prihodnosti gozdov in rabe lesa, na katero bo vplivalo več bolj ali manj povezanih dejavnikov. Na gozd in les vpliva podnebje. Podnebne spremembe so opazne v celotnem razvoju gozdov – v spreminjanju trendov v dinamičnem ravnovesju v gozdnih ekosistemih. Gozdovi so podvrženi številnim ujmam, spreminjajo se obnova, združbe vseh organizmov v gozdu in struktura gozdov. Vedno pogosteje opažamo pojav tujerodnih in invazivnih vrst. Podnebne spremembe vplivajo tudi na rabo lesa. Zaradi višjih temperatur se spreminjajo lastnosti lesa, razmere za delovanje lesnih škodljivcev so čedalje ugodnejše, kar se kaže v krajši življenjski dobi uporabe lesa.

Spremembe so tudi na socioekonomskem in družbenem področju. Spreminja se demografska slika lastnikov gozdov, razvijajo se nove tehnike za sečnjo in spravilo lesa. Po drugi strani želi na gospodarjenje z gozdom in lesom vplivati širok spekter deležnikov. To je še posebej izrazito v bližini večjih naselij in priljubljenih turističnih točk. Civilna družba upravičeno pričakuje, da bo lahko vplivala na gospodarjenje z mestnimi gozdovi. V gozd in les vlaga veliko upov tudi politika z vidika doseganja ciljev podnebnih sporazumov. Zaradi nezanesljive oskrbe z energenti so lesna kuriva spet čedalje pomembnejša. To se v nekaterih mestnih središčih kaže tudi v slabši kakovosti zraka. Les pridobiva pomen tudi kot surovinski vir. Že dlje časa številni ekonomisti napovedujejo, da ga bo v Evropi začelo primanjkovati. Zato je za nove naložbe v predelavo lesa nujno, da se za načrtovanje novih tehnologij upoštevajo razpoložljive količine v posamezni regiji.

Raziskovalci s področja gozdarstva, lesarstva in papirništva obravnavajo probleme prihodnosti in poskušajo pripraviti izhodišča za razumevanje procesov ter ukrepe za prihodnost gozdov in rabe lesa. Eden od izzivov je dejstvo, da gozdno drevje v juvenilni in odrasli fazi razvoja različno reagira na okolje, zato so poskusi dolgotrajni, pogosto daljši od obdobja financiranja posameznega projekta. Zato je na tem kompleksnem področju smiselno in nujno podpirati dolgoletne raziskave.

Program znanstvenega srečanja:

9.40–10.00	Kava	
	Moderatorja: Hojka Kraigher, GIS, in Miha Humar, BF UL	
10.00–10.10	Pozdrav gostiteljev: Nike Krajnc, direktorica Gozdarskega inštituta Slovenije Marina Pintar, dekanja Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani	
10.10–10.30	Pozdravne besede	
10.30–10.50	Odprtje srečanja in uvodno predavanje: akademik Mitja Zupančič, SAZU	
Predavanja. Moderatorka Jožica Gričar, GIS		
10.50–11.05	Kermavnar idr.	Analiza potencialnih vplivov podnebnih sprememb na razširjenost gozdnih rastlinskih vrst v Evropi z bioklimatskimi modeli
11.05–11.20	Krapež Tomec idr.	Uporaba lesa v materialih za 3D-tisk
11.20–11.35	Uhan idr.	Vključenost ciljev trajnostnega razvoja v pedagoškem in raziskovalnem delu na primeru gozdarstva in lesarstva v okviru Biotehniške fakultete v Ljubljani
11.35–11.50	Vilhar idr.	Vpliv velikopovršinskih motenj gozdov na kroženje vode v kraških vodonosnikih
11.50–12.30	Kosilo	
Predstavitve plakatov in izbranih projektov. Moderator Marko Petrič, BF		
12.30–12.33	Westergren idr.	Provenienčni poskusi nove generacije
12.33–12.36	Gričar idr.	Vpliv klime na fenologijo listov in kambija pri puhastem hrastu: njuna povezanost in vpliv na prevodnost lesa in floema
12.36–12.39	Skoberne idr.	Videoprikaz vzorčenja in priprave trajnih preparatov za spremljanje sezonskega nastajanja lesa in floema
12.39–12.42	Mrak idr.	Vpliv eksperimentalne suše na vitalnost ektomikorize in združbo ektomikoriznih gliv puhastega hrasta na Podgorskem krasu
12.42–12.45	Šibanc idr.	LIFE SYSTEMiC: mikrobiom tal v treh sistemih gojenja bukovih gozdov
12.45–12.48	Brglez idr.	Odziv sadik rdečega in črnega bora na izbrane vrste gliv
12.48–12.51	Devetak idr.	Uporaba visokozmogljivega sekvenciranja pri varovanju zdravja gozdnega in mestnega drevja
12.51–12.54	Naumovski idr.	Uporaba nedestruktivnih metod. Preizkušanje od vzorca do objekta
12.54–12.57	Levanič idr.	REWINNUSE: uporaba odsluženega lesa in smrekovini alternativnih lesnih vrst za razvoj popolnoma razstavljivih lesenih oken
12.57–13.00	Vek idr.	Stranske verige vrednosti v gozdno-lesnem sektorju. Manjvredna drevesna biomasa kot surovina za pridobivanje rastlinskih polifenolov
13.00–13.03	Baloh idr.	Projekt: Zelena infrastruktura za gozdove in drevesa
13.03–13.06	Arnič idr.	Vpliv podnebnih sprememb na razpoložljivost lesa in ovrednotenje snovnopredelovalnih potencialov gozdno-lesnega biogospodarstva v Sloveniji
13.06–13.09	Pezdevšek Malovrh idr.	Stanje na področju poslovnega povezovanja zasebnih lastnikov gozdov
13.09–13.12	Juvančič idr.	Koncept biogospodarstva – Slovenija
Brez predstavitve	Plevnik idr.	Naklonjenost lastnikov gozdov do prilagoditev gospodarjenja z gozdom, pomembnih za krepitev gozdno-lesnega biogospodarstva
13.12–14.00	Diskusija	

Prireditelji: programska skupina Gozdna biologija, ekologija in tehnologija, prof. dr. Hojka Kraigher, programska skupina Les in lignocelulozni kompoziti, prof. dr. Miha Humar, programska skupina Gozdno-lesna veriga in podnebne spremembe: prehod v krožno biogospodarstvo, dr. Jožica Gričar, v sodelovanju s IV. razredom za naravoslovne vede in Svetom za varovanje okolja Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Registracija: <https://www.sazu.si/events/642ea235866734862655805c>

Kontaktna oseba: Katja Sonnenschein (katja.sonnenschein@gozdis.si)

Srečanje finančno podpira projekt LIFE SySTEMiC, sofinanciran iz programa LIFE, MNVP, MKGP in GIS.